

mezésre esik 23.₈ kr., a gyógyszerekre pedig 6.₆ kr. Vagyis egy egyén 22 frt 08 krnyi ápolási költségéből 7 frt 61 kr. esett az élelmezésre és 2 frt 11 kr. a gyógyszerre. Legnagyobb volt a betegek száma márczius hónapban: 169, legkisebb szeptember hónapban: 109. Az egyes napi létszámra nézve legtöbb beteg volt február hó 20-án, a mikor a napi létszám volt 102, — a legkisebb napi létszám volt szeptember hó 23-án: 58. — Összehasonlítva a múlt évvel, ápoltatott 12 beteggel több. Gyógyult 2.₁%-kal több, javult 4.₈%-kal kevesebb, gyógyulatlanul elbocsájtott 0.₆%-kal több, meghalt 0.₃%-kal több mint az előző 1889-ik évben.

Műtét végeztetett 22 tályognyítás, 1 gyomor és 6 hólyagkimosás, 5 foghúzás, 3 izzó vassal égetés, 6 gypszkötéssel együtt 106. Ezek között nagyobb műtét volt 64, a. m.: csontkítás 4, csont-kikaparás 1, képző műtét 7, kiirtás 9, kikanalazás 1, tágitás 1, felhasítás és lebeny eltávolítás 2, visszahelyezés 3, hályog-kivonás 16, szivárványhártya kimetszés 10, tokszétmetszés 4, csapolás 2, idegen test eltávolítás 1, fordítás s kihuzás 2, lefejezés 1. A műtétek közül végzett dr. Schürger József cs. és kir. tüzérségi főorvos ur kettőt, dr. Szabó Károly ur 3-at, dr. Marikovszky másodorvos 24-et, dr. Löcherer igazgató 77-et. A 64 nagyobb műtétből gyógyult 61, további ápolás alatt maradt 3.

Török tr. a gyakorlatában előfordult megbetegedések statisztikai adataként közli, miszerint a múlt 1890-ik évben légzőszervi bajokkal kezelt 384 beteget. Ezek között volt 34 tüdőlobos és 179 légesőhurutos, 30 gége hurutos. Vérkeringési szervek bajaival 40 beteget. Ezek között legnagyobb számmal volt (12) ideges szívdobogással. Az emésztő szervek bajaival látott 399 beteget. Ezek közül 73 gyomorhurutot és 75 belhurutot. A húgyszervek bajai közül 32 fordult elő gyakorlatában, közöttük 11 húgyesőta-

kár és 10 hólyaghurut. Az ivarszervek betegségeit 50 esetben észlelte. A szem és fül bajai 65 esetben fordultak elő, 21 volt füllob közülök. A mozgási szervek betegségei 67 egyénnél fordultak elő, közöttük 35 izomcsúz. Bőrbetegségeket 126 esetben észlelt. Idegbajos megfordult előtte 141; ezek között 91 zsábás. Alkati bajokkal előfordult 57 váltólázás, 27 hagymázos, 23 syphilis, 7 görvély, 3 angolkór, 4 vérhiányos, 1 súlyos stb., összesen 130 eset. Kül-erőszaki és elemi behatásokból származott bajok 83 esetben fordultak elő, melyek közül 30 esettel szerepelnek a sebzések, 34-el a zúzások, 5 égési sérülés, 2 ebmarás, 3 csonttörés, fízamodás 6, rándulás 3. Az összesen észlelt betegek száma volt 1554. Legtöbb beteg volt január hónapban (147), a legkevesebb április hónapban (97). Műtétet végzett összesen — nem számítva az apróbbakat — 14-et, melyek közül szülészeti volt 8, nevezetesen: fogó műtét 3, lenyakazás 1, méhlepény leválasztás 2, colpeurynter alkalmazás 1, lábszülésnél segítség 1, továbbá egy esetben béka dag kiirtás, hasfali rák kiirtás 1, paraphimosis műtete 1, hydrokele pungálása 1, és egy farcsiktáji daganat punctióját végezte. Bonezolást végzett 12 esetben, u. m.:

1. Máléban a méhbeli élet 4-ik havában elhalt kisedet vizsgáltunk, a kít maczeráltan tett le anyja. Ezt is megvizsgáltuk, már nem először szült. — A magzat 14 ctm. hosszú, 50₀ gramm súlyú volt, jókora lúdtojásnyi pete mellette, mely a méhlepénynyel egyfűtt 70₀ grammot nyomott. A köldökszinór hosszabb volt a magzatnál, közönséges spárga vastagságú, nem tekervényes. A méhlepény hossza 10 ctm., szélessége 6 cm., vastagsága 1₂ cmtrnyi. A fej egészben diónyi, a koponya csontok hártyásak, egymástól távolállók. A koponya alapja, a felső, alsó áll csontosabb, a nyakesigolyák nem eléggé kemények, a külescsontok csoportosodva, a bordák egészen puhák, voltak még. A köldök a has alsó $\frac{1}{3}$ -án. A hímtagot meg lehetett különböztetni. A felső s alsó végtagok csöves csontjai kemények voltak; a kéz, láb és az ujjak (köztük hártyaképlettel) kifejlődtek már jól. Az agy pépszerű, képződési hiba sehol sem volt. Semmi sem bizonyítja, hogy a magzat korai elhalását (a méhben) valami külsértés okozta volna. Syphilis sem volt itt.

2. Emphysematicus és baloldali concentricus szívútlengésben szenvedett férfit bonczoltunk, a ki a szokott szeszes italból többet vevén be, a zubogyi határon áprilban eldőlt és egész éjjel a hűs levegő hatásának kitéve, agyhártyáiban, agyában, de különösen jobb szívfelében, mellkasi nagy ereiben, májában, veséiben nagy vérpan-gást kapott, tüdővizenyőtől mult ki.

3. A lökösházi határban ebtől elvett végtag nélküli újszülött szája, torka földdel volt tele tömve; a tüdőit pedig már légvételei-től nagyobbaknak (léggel telve) talátnk, a mi a czinóber színük-kel, puha, ruganyos voltukkal, vízszinén úszásukkal együtt az élve születésre mutatott. A rögszerű föld behatolt a gégebe is. A pépes agy igen véres volt, s a máj, vesék és a lép szintén nagyon vérdű-sak maradtak, a mi a légvételek hirteleni megakasztását bizonyítja.

4. Hubón szúrástól kondás bojtárnál baloldali agytályoggal járó genyes agyhártyalob támadt, a falcsonton, agyhártyán áthatván az. (A csont vékony falzatúnak találtatott.)

5. Vizi hullát is bonczoltunk, kin a fejen volt a nagy vérle-szállás, annak nagyobb sulya miatt, melynél fogva az legmélyebben volt napokig a víz alatt (Tornallya közelében, a Sajóban.)

6. Lekenyén elásott, szoknyának gúzsba font foszlányával kö-rülszorított nyaku újszülött leánykát, mely már rothadásban volt. Itt érett, életre való, képződési hiba nélküli s már légvételeket tett magzaton a falcsontok összetöredezve voltak, a homlokcsont balfele-vel együtt ütés vagy erőszakos összenyomástól. Az agyhártyák közt és az agy felületén talált sok vérömleny legalább erre mutatott; a koponya fenekén szintén sok levén az, mindhárom árokban.

7. Bejei czigányt Sajó-Gömörön bonczoltunk, a kiben a csipő-bél kilukadván lórugástól, általános hashártyalobot okozott.

8. Harkácsen részeges öreg férfit, a kinél a sok szesztől az agy vizenyős, ellágyult, a gyomor idült hurutos, a szív, máj el-zsírosodott. A halál oka jobb oldali tüdő guta s gerincez agyi guta volt. (A főér — aorta — igen tág)

9. Beretkén szíven szúrtat, kiben a jobb tüdő is három helyen volt megszúrva, sőt a máj is. Koponyarepedés és több kisebb-nagyobb más sérülés is történt itt, többek által egy időben előidézve.

10. Pelsőczön pathol. hullabontást tettem, óriási, közel 50 kilónyi zsírdaganatot vizsgálandó meg, mely a bélfodorban fejlődött, elől összefolyva egygyé, beljebb gyermek-, emberfajnyi s ökölnyi cso-mókban. Jobbra a vékonybél szegélyezte; mögötte volt a vastagbél, a gyomor, máj, lép föltolva.

11. Jobboldali agylágyulás, baloldali koponya sérüléstől lekenyei csigánvon észleltetett (agyrázódástól szövetpszétesésül.)

12. Zádorfalan tudómellhártya lobosat bonezoltunk, a hol hetek előtt mellberugás történt. (A gyöngge szivizomzatnak kimerülése okozta a halált.)

Löcherer tr. egy veleszületett végbél nyílás hiányát észlelte egy hét napos kis leánynál, melyet ritka előjövésénél fogva említ fel: A kis leány teljesen kiviselt, elég erős volt, az ivar és a hugyszervi nyílások rendesen fejlődöttek és épek voltak, a végbélnyílásnak azonban kívül semmi nyoma sem látszott, ugyannyira, hogy a végbél holléte csak abból volt gyanítható, hogy a gyermek erőlködése alkalmával egy kis borsónyi emelkedés látszott a a bőrön, mely azonban a tapintásnál vastag rétegnek volt érezhető. Előadó ezen duzzanatnak megfelelőleg bemetszette a bőrt, bőralatti kötszövetet és mélyebb szöveteket, s körülbelől egy ctmtrnyi mélyben átvághatta a végbél vaktömlőjét, sokmagzatszurok kiürülése után a végbelét kitisztította s kisujjhegynyi vastag tépett dugaszt helyezett az új végbélnyílásba míg az rendesen be nem gyógyult. — Ezen esetben imperforatio ani externa volt jelen defectus recti nélkül.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést be-rekeszti.

K. m. f. -

Jegyzette :

Dr. LÖCHERER,
titkár.